

DEBATT • SJU ANSATTE VED UiT NORGES ARKTISKE UNIVERSITET

Lovverket for barnehagene må endres

Undersøkelser viser at få barnehager har gjennomført tiltak for å rekruttere barnehagelærere med masterutdanning, skriver sju ansatte ved UiT Norges arktiske universitet.

Innleggsskriverne ønsker strengere, formelle krav til kompetanse for å kunne bli ansatt i en barnehage.
Foto: Hilde Kristin Strand

Sju ansatte ved UiT Norges arktiske universitet

Publisert Mandag 07.11.2022 - 16:59

I dag er barnehagen et viktig ledd i å opprettholde bosetting og arbeidsplasser i Nord-Norge, og sikre barn gode oppvekstvilkår. Samtidig viser tall fra Statsforvalteren for Troms og Finnmark at i fylkets 308 barnehager, har 102 ansatte dispensasjon fra kravet om barnehagelærerutdanning. Hvilken kompetanse har barnehagelærere, og hva trenger barnehagene i fremtiden.

I år er barnehagelærerutdanninga ved Universitet i Tromsø Norges arktiske universitet 50 år. I den forbindelse retter vi søkelys mot behovet for kompetanseheving i barnehagesektoren og økt status for barnehagelæreren. Disse forventningene er i tråd med Kunnskapsdepartementets strategidokument «Barnehagen mot 2030», hvor det løftes frem behov for å tilrettelegge for barnehagelærere med mastergrad, og at kompetansen blir i barnehagen.

Etter planen starter vi opp en barnehagefaglig masterutdanning i Tromsø høsten 2023. Barnehagelektorer med mastergrad vil kunne være en nødvendig pådriver for ytterligere pedagogisk kvalitet og utvikling i barnehagen – også i Nord-Norge.

Denne teksten er et debattinnlegg. Innholdet i teksten uttrykker forfatterens egen mening.

LES OGSÅ

300 studieplasser for barnehagelærere står tomme

I 1970 var barnehager et forsømt felt med bare 2,8 prosent barnehagedekning i Norge. Det ble derfor et nasjonalt krav om utbygging av barnehager og førskolelærerutdanning. Målet var å gå fra brakkerigger og barnepass, til utbygging av barnehager med pedagogisk kompetent personale. I 1972 startet utdanninga ved Tromsø lærerskole. Den skulle sikre kunnskap om barns lek og læring, og selv om de fleste var positive, møtte satsingen også motstand fra de som mente at barn hadde det best hjemme.

Tidlig på 70-tallet var det fire barnehager i Tromsø, men mye har endret seg siden da. En av de første barnehagene som ble åpnet var Strimmelen barnehage som ble bygd for ansatte ved regionsykehuset i Tromsø. Barnehagen var et tilbud til de få og utvalgte. I dag er det 100 prosent barnehagedekning og om lag 90 barnehager i Tromsø.

Siden 1972 er det utdannet ca. 4.500 barnehagelærere ved UiT, og mange av disse jobber i Nord-Norge. Barnehagelærerutdanninga er i dag lokalisert på campus i Tromsø og Alta, og utover dette tilbys desentralisert utdanning med samlinger i Harstad, Finnsnes, Kirkenes og Narvik. Praksisopplæringa i utdanninga bygger på et samarbeid med private og kommunale barnehageeiere, slik at praksisfeltet og UiT sammen bidrar med kompetansebygging i hele landsdelen.

Barnehagen har en helhetlig og prosessorientert tilnærming til barns lek og læring, og skal danne et godt grunnlag for det 18-årige utdanningsløpet. En barnehagelærer har kunnskaper og ferdigheter til å kunne lede, veilede og utvikle det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Barnehagelæreren skal bidra til et godt samarbeid med barnas foresatte og andre tverretatlige institusjoner ved behov. Arbeidet er komplekst, og skal binde sammen barns behov for omsorg, lek, læring og danning.

Barnehagelærers fag- og relasjonskompetanse er avgjørende i arbeidet for blant annet å forebygge mobbing og krenking, og skal sikre et trygt og godt barnehagemiljø for alle barn. Barnehagelæreren skal alltid ha barns beste som førsteprioritet. Dette krever høy faglig kompetanse og kritisk refleksjon for kontinuerlig utvikling av barnehagens praksis. En barnehagelektor med en femårig masterutdanning vil være sentral i å lede den barnehagefaglige utviklingen i fremtiden.

LES OGSÅ

Jeg er bekymret for studentbarnehagene

Vi vet i dag at de første årene i et barns liv er svært viktige, og dette stiller krav til barnehagefaglig kompetanse. Vi ønsker å utvikle barnehagelærerutdanninga i tråd med samfunnsmessige endringer som kan imøtekomme behovene i en stadig mer mangfoldig og kompleks barnehage. Undersøkelser viser at få barnehager har gjennomført tiltak for å rekruttere barnehagelærere med masterutdanning. Lovverket for barnehagene må endres.

Det må stilles større formelle krav til høyere kompetanse i barnehagen, og barnehagelektorens rolle må bli tydelig definert.

Innlegget er skrevet av: Helge Habbestad, studieprogramleder for barnehagelærerutdanninga, Betty Steinsvik, universitetslektor i pedagogikk, Veronica Bergan, fagseksjonsleder for barnehagelærerutdanninga, Anne Myrstad, førstelektor i samfunnsfagdidaktikk, Siri Sollied Madsen, førsteamanuensis i pedagogikk, Marit Sundelin, universitetslektor i norsk og Henriette Ludvigsen, universitetslektor i pedagogikk.

KOMPETANSEKRAV

BARNEHAGELÆRER

BARNEHAGELEKTOR

UTDANNING

MENINGER

UIT NORGES ARKTI